

PPKE BTK RÉGÉSZETTUDOMÁNYI INTÉZET

MA ZÁRÓVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA TÉTELSOR, KÖVETELMÉNYEK

MA szakzárás követelményei

A záróvizsgára bocsátás feltétele az elfogadott diplomamunka, az előírt tanegységek elvégzése és a kötelező kreditmennyiség megszerzése.

Diplomamunka

1. Formai követelmények

- Az MA diplomamunka min. 60 oldal terjedelmű A4-es formátumban, ebből a törzsszövegnek (a dolgozat címlap, tartalomjegyzék, bibliográfia és képtáblák nélkül) legalább 50 oldalnak (kb. 100 ezer n) kell lennie, 12-es betűtípussal (Times New Roman CE) és 1,5-es sortávval.
- Szakdolgozat beadása csak azt követően lehetséges, amennyiben az utolsó konzultációs alkalmat követően a témavezető a Neptun rendszeren keresztül jóváhagyta annak beadhatóságát, nyilatkozott a szakdolgozat befogadhatóságáról. (TVSZ 40. § (7))
- Szakdolgozat benyújtása a szakdolgozat Neptun rendszerbe való feltöltésével valósul meg.
- A szakdolgozatot PDF formátumban kell feltölteni. A feltöltendő fájl nevének tartalmaznia kell a hallgató nevét, a kar kódját és a témavezető nevét. Pl: Teszt Elek, BTK, Dr. Oktató Péter.
- A szakdolgozat leadási határidő lejárta után a rendszer lezár, szakdolgozatok halasztott feltöltésére nincs lehetőség.
- A dolgozat benyújtásával a hallgató visszavonhatatlanul kijelenti, hogy a szakdolgozat kizárólagosan saját szellemi terméke, valamint elkészítéséhez csak az abban feltüntetett forrásokat és csak a feltüntetett mértékben használta, továbbá a dolgozatot korábban más szakdolgozatként nem nyújtotta be – kivéve, ha jelen szabályzat kifejezetten lehetővé teszi a többszöri benyújtást. (TVSZ 40. § (6))
- A jegyzetelésnél lábjegyzeteket kell alkalmazni, ahol a szakirodalom is feltüntetésre kerül. A magyar nyelven írt szakdolgozatnak formai szempontból a BA szakdolgozati követelményeknek kell megfelelnie. Szakdolgozat mintaként irányadó az intézeti honlapon feltöltött hallgatói szakdolgozat.
- Angol nyelven írt dolgozatoknál a formai szempontok a Cambridge University Press formai követelményeit kell követnie. Mintának lásd Pringle, D.R. (1997). *Secular Buildings in the Crusader Kingdom of Jerusalem. An Archaeological Gazetteer*. Cambridge)
- Az arab nyelvű tudományos átirásoknál a PPKE Régészettudományi Intézetnek kiadványainál alkalmazott hivatalos átírási rendszer követendő. Lásd. Major, B. (2015). *Medieval Rural Settlements in the Syrian Coastal Region (12th and 13th Centuries)*. Oxford.

2. Tartalmi követelmények

A hallgató MA diplomamunkáját a fő szakirányának tudományterületéről kell írnia, a témavezetővel és a tanszék-, valamint intézetvezetővel egyeztetett témában. A dolgozatban a hallgatónak egyértelművé kell tennie, hogy képes önálló tudományos tevékenységre. Így a dolgozatnak meg kell felelnie a régészeti tudományos publikációkkal szemben támasztott

formai és tartalmi követelményeknek. Elvárás, hogy a régészeti információk feldolgozási módja, az adatok összegyűjtése, rendszerezése és bemutatása, a magyar és idegen nyelvű szakirodalom felhasználása, valamint az arra való utalás, az érvelés és a nyelvezet tudományos legyen. *A dolgozatnak a saját kutatásokon alapuló új tudományos eredményeket és idegen nyelvű szakirodalom feldolgozását kell tartalmaznia.*

3. *Értékelés*

A témavezető és az opponens minimum egy oldalban írásban értékeli a dolgozat tudományos eredményeit és módszereit, valamint azt, hogy az elvárt formai és tartalmi követelményeknek milyen mértékben felel meg és érdemjegyet ad rá.

Az MA záróvizsga menete

A záróvizsga három részből áll:

1. Írásbeli vizsga a muzeológia és régészeti örökségvédelem témaköréből.
2. Írásbeli vizsga a hallgató mellék szakirányának teljes területéből.

Az 1. és 2. rész anyagából való írásbeli számonkérés egy alkalommal történik és megelőzi a 3. részt.

3. Szóbeli vizsga a diplomamunka szűkebb témaköréből, illetve a dolgozat tudományos eredményeinek megvédése.

A diplomamunka megvédését jelentő szóbeli vizsga letételére akkor van lehetőség, ha a hallgató az írásbeli vizsgát az 1. és 2. részből eredményesen teljesítette.

A szóbeli vizsgát a hallgatók az eredményesen letett írásbeli vizsgarészt követően tehetnek szakdolgozatuk korszaka, illetve témája alapján és késő antik, vagy középkoros vizsgabizottság előtt.

Az MA záróvizsga írásbeli anyaga a következő modulokból épül fel:

I. Általános rész

I.1. Muzeológia és régészeti örökségvédelem (10 tétel)

1. A magyar muzeológia és régészeti örökségvédelem története a kezdetektől a 20. század végéig a kutatástörténet és a jogszabályok tükrében
2. A magyarországi múzeumi hálózat kialakulása és fejlődése napjainkig, különös tekintettel a régészeti gyűjtőkörrel rendelkező intézményekre.
3. A régészeti leletek nyilvántartása (története, módszerei, szabályozásai) és a kiállítások módszertani alapjai. A tudományos hagyományörzés elmélete és gyakorlata. A régészeti parkok.
4. Ismertesse és hasonlítsa össze a telep, a temető és a városi régészet (sokrétegű lelőhely) feltárásának főbb módszertani és dokumentálási sajátosságait és előírásait.
5. Ismertesse az épített műemlékek kutatására, feltárására, konzerválására, valamint bemutathatóvá tételére vonatkozó európai és hazai követelményeket, módszereket, jogszabályokat és ajánlásokat.
6. A különböző régészeti leletek restaurálásának módszerei és előírásai.
7. Ismertesse a régészeti feltárásokra vonatkozó általános előírásokat és a feltárások formáit
8. Megelőző feltárásokra vonatkozó eltérő szabályok
9. Régészeti feltárásokat megelőző jogi teendők
10. Régészeti feltárásokat lezáró jogi teendők

Az általános szakirodalmi anyag és főként a Régészeti kézikönyv (Budapest 2011) <http://regeszet.org.hu/regeszeti-kezikonyv/> mellett a jogszabályi forrásokhoz az alábbi szakanyag képezi a felkészülés és a számonkérés alapját.

- 2001. évi LXIV. törvény a kulturális örökség védelméről

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A0100064.TV>

- 13/2015. (III. 11.) MvM rendelet a régészeti lelőhely és a műemléki érték nyilvántartásának és védetté nyilvánításának, valamint a régészeti lelőhely és a lelet megtalálója anyagi elismerésének részletes szabályairól

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1500013.MVM>

14/2015. (III. 11.) MvM rendelet a nagyberuházást megelőző régészeti feltárás végzésére jogosult intézmények és a feltárásban alvállalkozóként részt vevő szervezetek akkreditálásának szabályairól és eljárásrendjéről

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1500014.mvm>

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1800068.KOR>

II. *Speciális rész*

II.1. *Késő antik régészet*

(Középkor, illetve népvándorláskor és magyar őstörténet régészet szakirány főszakosoknak) 10 tétel

1. Pannónia római kori története és régészeti kutatástörténete
2. A római katonai táborok és a pannoniai *limes* régészete
3. A római kori városok és települések régészeti kutatása
4. Temetkezési rítus a római császárkorban
5. A Seuso-kincs
6. Pannonia római igazgatása és települései
7. Pannóniai késő római kerámia: helyi és importkerámia csoportjai
8. Pannonia keresztény emlékei
9. Pannónia kapcsolata a Barbaricummal a régészeti kutatások fényében
10. Római kori numizmatikai kutatási eredmények régészeti vonatkozásai

II.2. *A középkori Európa régészete*

(Késő antik, illetve népvándorláskor és magyar őstörténet régészet szakirány főszakosoknak) 10 tétel

1. A Kárpát-medence magyar honfoglalás kori régészetének kutatástörténete
2. A Kárpát-medence magyar honfoglalás kori régészete
3. A Kárpát-medence Árpád-kori régészete
4. A Kárpát-medence késő középkori régészete
5. A Kárpát-medence kora újkori (török kori) régészete
6. A Kárpát-medence középkori falvainak és mezővárosainak régészeti kutatása

7. A Kárpát-medence középkori városainak és uralkodói központjainak régészeti kutatása
8. A Kárpát-medence középkori egyházi építészete
9. Az Omajjád-, az Abbászida- és a Fátimida-kor anyagi műveltsége a régészeti kutatások tükrében
10. A kereszties kor régészete

II.3. *A népvándorlaskor és a magyar őstörténet régészete*

(Középkor és késő antik régészet szakirány főszakosoknak) 10 tétel

1. A hunok régészeti kutatása a Kárpát-medencében
2. A népvándorlás kori germán népek régészeti kutatása a Kárpát-medencében
3. A kora és középső avarkor régészeti kutatása a Kárpát-medencében
4. A késő avarkor régészeti kutatása a Kárpát-medencében
5. A magyar őstörténet régészeti kutatásának kutatástörténete
6. A magyar őstörténet legkorábbi szakasza és a magyar őshaza régészeti kutatása
7. A vándorlás időszakának régészeti kutatása és a kazár-magyar kapcsolatok
8. Az etelközi hagyaték és a szubbotci-típusú régészeti lelőhelyek
9. Julianus útja és a keleten maradt magyarok kérdése
10. A honfoglalás kori régészeti hagyaték keleti kapcsolatrendszere és szerepe a magyar őstörténet kutatásában

Az egyes tételekhez az MA képzés során, a kapcsolódó órákhoz kiadott szakirodalom jelenti a felkészülés alapját.

A záróvizsga eredménye a szaktárgyi vizsga (az írásbeli és a szóbeli részek összesített jegye), a szóbeli rész a szakdolgozat megvédése és az arra kapott jegy, mely a főszakirányból tett vizsgát is lefedí. Az eredményes záróvizsgához valamennyi részjegynek legalább 2 (elégséges) érdemjegynek kell lennie. Az oklevél minősítését a diplomamunkára kapott és a szakzáróvizsgán megszerzett érdemjegyek számtani átlaga adja, egész számra kerekítve.

A fő- és mellék-szakirányok egyaránt feltüntetésre kerülnek a kiadott diplomában. Aki mindkét szakirány valamennyi kreditét és követelményét teljesíti és eredményes MA záróvizsgát tesz, annak a két szakirány egyformán kerül feltüntetésre a diplomában (egy szakdolgozat elkészítése szükséges).

Az MA záróvizsga rendje és a fenti tételsor visszavonásig érvényes.

Budapest, 2024. 03. 11.

Dr. Major Balázs
Intézetvezető docens
PPKE BTK
Régészettudományi Intézet